10/2022

AKTUALITY
ARBORISTICKÉ AKADEMIE

Nezisková organizace – Arboristická akademie ZO ČSOP

Senescentní stromy nebo veterány?

Jak jste jistě zachytili na stránkách AOPK ČR, byl k revizi otevřený standard A02 009 - Speciální zásahy na stromech. Hlavním impulzem je propojení logiky přístupu k senescentním stromům z pohledu jejich managementu s komplementáními postupy, zaměřenými na zajištění biotopu. Ty jsou souběžně projednávané v rámci standardu E02 005 - Péče o stromy jako biotop vzácných druhů organismů. Vzhledem k tomu, že náplň a záměr tohoto titulu z řady E dosud nebyl předložený, diskuse pracovní skupiny se tématu péče o senescentní stromy zatím pouze dotkla.

Jedna oblast ale v diskusi otevřená byla - a to terminologie. Určitá skupina arboristů se ani po 3 letech po uvolnění první verze titulu A02 009 nedokázala sžít s termínem „senescentní strom“, zejména s referencí na angličtinu, ze které skutečně velkou část odborných arboristických termínů pro český jazyk přebíráme.

Terminologie vztahující se ke starým / senescentním /veteránským / památným stromům v angličtině je komplikovaná. Asi nejlépe ji popisuje diagram uvedený v publikaci Lonsdale, D. (ed.) (2013). Ancient and other veteran trees: further guidance on management. The Tree Council, London 212pp. Z toho je patrné, že význam a náplň jednotlivých termínů se pouze částečně překrývá a pod každým názvem má odborná komunita na mysli něco trochu jiného.

Pojem „senescent“ tree v angličtině zpravidla nenajdeme. Encyklopedie arboristických termínů (www.treeterms.co.uk) pod pojmem „senescent tree“ uvádí: Pozdní fáze života stromu charakterizovaná ústupem objemu koruny a kořenového systému. Případně aktivní fyziologický proces jako je podzimní opad listí z listnatých stromů.

Převládajícím termínem se tak stal pojem „veteran tree“, kterým jsou označované jak stromy, které fáze senescence dosáhly přirozeným vývojem, tak i antropogenním stresováním (např. radikálními redukcemi koruny apod.). Velmi problematická je ovšem podobnost tohoto termínu s pojmem „veteranisation“ (v češtině používáme transkript „veteranizace“), který označuje často destruktivní managementová opatření, která se v evropském pojetí arboristiky na senescentních stromech / veteránech v žádném případě realizovat nesmí. Toto byl jeden z hlavních důvodů, proč jsme se v rámci české arboristické terminologie před lety rozhodli k preferenci pojmu

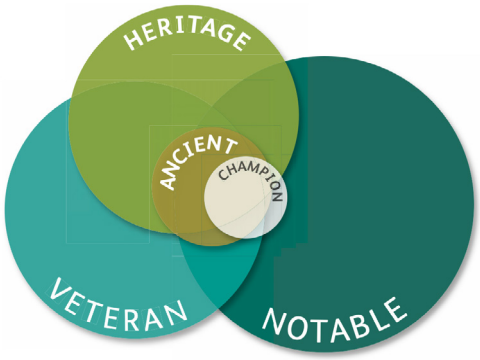

Lonsdale, D. (ed.) (2013). Ancient and other veteran trees: further guidance on management. The Tree Council, London 212pp.

„senescentní strom“, který je dnes používaný i v platné verzi oborového standardu (A02 009).

K tomu, abychom zjistili obecný názor odborné veřejnosti, jsme využili sociální sítě a oslovili kolegy s prosbou, aby klasifikovali konkrétní případové studie starých / poškozených stromů. Průzkumu se zúčastnilo 249 respondentů, z nichž 69 dokončilo a odeslalo svůj názor (v některých případech částečný). Získali jsme následující odpovědi:

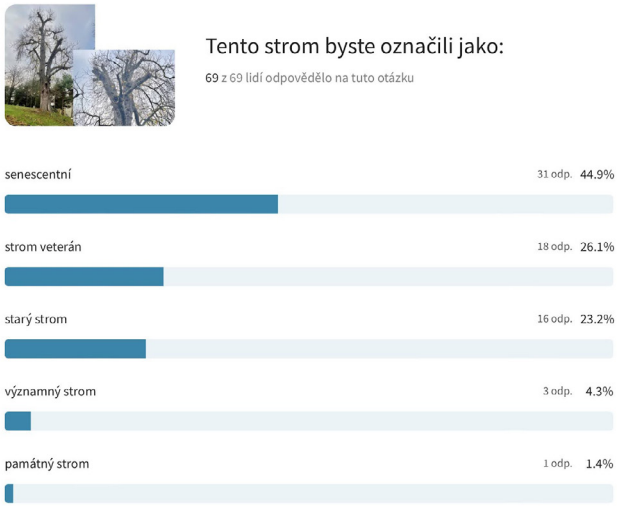

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

senescentní	20 odp.	29%
strom veterán	17 odp.	24.6%
významný strom	15 odp.	21.7%
starý strom	11 odp.	15.9%
památný strom	6 odp.	8.7%

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

senescentní	42 odp.	60.9%
strom veterán	19 odp.	27.5%
starý strom	6 odp.	8.7%
památný strom	1 odp.	1.4%
významný strom	1 odp.	1.4%

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

senescentní	34 odp.	49.3%
strom veterán	20 odp.	29%
významný strom	7 odp.	10.1%
památný strom	6 odp.	8.7%
starý strom	2 odp.	2.9%

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

senescentní	30 odp.	43.5%
památný strom	17 odp.	24.6%
strom veterán	11 odp.	15.9%
významný strom	7 odp.	10.1%
starý strom	4 odp.	5.8%

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

strom veterán	28 odp.	40.6%
senescentní	22 odp.	31.9%
starý strom	14 odp.	20.3%
památný strom	3 odp.	4.3%
významný strom	2 odp.	2.9%

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

senescentní	27 odp.	39.1%
strom veterán	22 odp.	31.9%
památný strom	9 odp.	13%
starý strom	8 odp.	11.6%
významný strom	3 odp.	4.3%

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

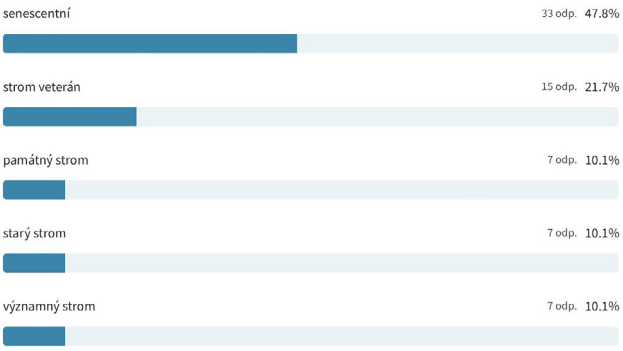

Tento strom byste označili jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

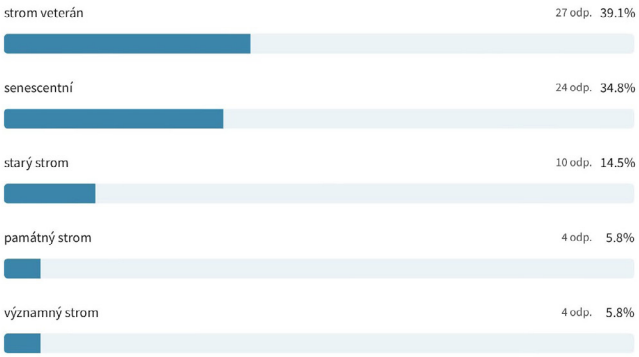

Z odpovědí vyplývá, že majoritním názorem (69 odpovědí) je, že stromy daného typu se označují jako senescentní, s tím, že pojem „veterán“ je preferovaný v případech stromů dramaticky poškozených a evidentně dožívajících. Asi nejlépe situaci vystihuje komentář jednoho z kolegů: „Strom veterán slyším poprvé. Ale během dotazníku se mi zalíbilo a u pár stromů jsem ho použil. Použil jsem ho na torza a mrtvý strom. Jelikož se mi nehodilo žádné slovo k charakterizování lépe. Popravdě se mi ale tento pojem veterán spíše hodí k automobilům nebo válečným veteránům.“

Tento oborový názor plně odpovídá využívání českého termínu „senescentní strom“ i v jediném evropském projektu prokazování specifické kvalifikace arboristů pro hodnocení stavu a realizaci ošetření této kategorie stromů „Veteran Tree Specialist (VETcert)“.

Důvody, proč se snažíme v české terminologii od sebe striktně oddělovat „veteranizaci“ jako rušivé managementové opatření od „senescentních stromů“ jako objektů vysoké ochrany demonstruje i jedna z oblastí odpovědí, kde ještě stále řada kolegů pojem „veteranizace“ a stromů „veteránů“ spojuje:

Specifické technologie používané na senescentních stromech/veteránech/starých stromech obecně označujete jako:

69 z 69 lidí odpovědělo na tuto otázku

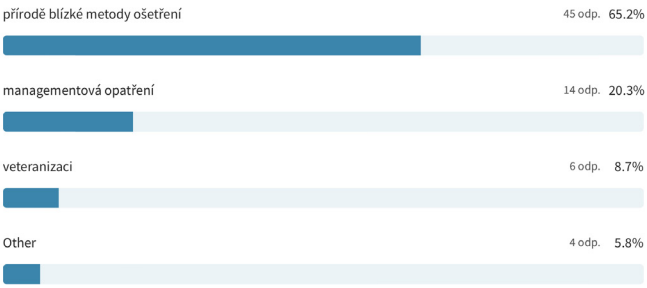

Z tohoto pohledu se jeví jako trochu nešťastná aktuální snaha Univerzity Palackého v Olomouci, která se v rámci náplně projektu „Významné stromy - živé symboly národní a kulturní identity“ rozhodla při prezentaci jistého derivátu oborových standardů preferovat právě oborově zcela marginální terminologii jako je „stromový veterán“. Pevně doufejme, že se vývoj oborových Standardů péče o přírodu a krajinu i nadále bude ubírat cestou respektování majoritního oborového názoru a nesklouzne do zákoutí terminologického extremismu.

Zaujatost při hodnocení stavu stromů

Asi už jste se setkali - ať již v diskusi s jinými arboristy či při kontrole vlastních dat - se situacemi, kdy je úsudek o konkrétním stromu ovlivněný či přímo zdeformovaný souvislostmi, které by do analýzy vůbec neměly vstupovat. Může se jednat o celou řadu souvislostí které mohou mít buď časově omezený vliv (hlad, počasí ...) nebo charakter systémové chyby (nevhodné používání přístrojů, nedostatečné znalosti v určitém oboru apod.). Mějme v hlavě skutečnost, že „diagnóza" (pocházející z řeckého dia-gnôsis = prostřednictvím znalostí) je identifikací povahy situace či problému prostřednictvím interpretace symptomů. Mělo by se tedy jednat o proces opakovatelný, jednoznačný a založený na přezkoumatelných informacích.
Když pomineme chyby a dočasné výpadky, můžeme se dopracovat k následujícímu výčtu skutečností, které mohou vést konzultanta ke zkreslení úsudku:

- Tendence soustředit se na první neanalytickou hypotézu bez integrace (nebo pouze s částečnou integrací) analytického procesu.
- Tendence hledat pouze ty prvky, které potvrzují první hypotézu s pomíjením těch, které ji vyvrací (obvykle se týká průzkumů, zaměřených na vyhledávání vad a defektů, nikoli symptomů adaptace).
- Sklon rychle reagovat a přeskakovat k definici závěrů navzdory špatnému pochopení dynamiky na základě jediného pozorování.
- Tendence upřednostňovat diagnostické závěry potvrzující potřebu zásahu za účelem prodeje vlastní služby.
- Tendence spoléhat se v rozhodovacím procesu na výstupy z měřicího zařízení (přístroje) bez interpretace dat.
- Tendence upřednostňovat diagnostické metody založené na měření a kvantifikaci za účelem podpory určité vědecké teorie.
- Tendence být ovlivněný cíli vlastníka/správce stromu na úkor očekávané nestrannosti diagnostiky.
- Sklon být ovlivněný výsledky předchozího hodnocení.
- Tendence být ovlivněný kulturou svého zázemí.
- Tendence podceňovat odolnost a schopnost biomechanické adaptace stromů.
- Tendence chránit se před případnými postihy v oblasti odpovědnosti za škodu.
- Tendence zacházet s informacemi dogmaticky s přílišným zevšeobecňováním.

A co s tím? Identifikace a pochopení kognitivních předsudků nám současně neumožňuje jim uniknout. V nejlepším případě můžeme o svých schopnostech pochybovat. Tyto pochybnosti nás podněcují k reflexivní profesionální praxi a vedou arboristu k neustálému zlepšování přístupu, metod a dovedností. Jaké metody tedy máme k dispozici k omezení výše uvedených sklonů?

i. Reflexivita - stálé rozebírání a analýza vlastní práce,
ii. Používání metod, které snižují subjektivitu a zmenšují zkreslení,
iii. Být si vědom vlastních paradigmat a snaha porozumět jiným přístupům,
iv. Profesionální posun směrem k praxi, založené na důkazech,
v. Pochybnost o sobě a důvěra v kolektivní inteligenci.

Nová řada instruktážních videí

Arboristická akademie získala na počátku roku grant Ministerstva životního prostředí, který nám mimo jiné umožnil vytvoření řady videí, zabývajících se zejména povýsadbovou péčí o stromy. Toto téma dlouhodobě vnímáme jako extrémně důležitý moment aktuální arboristiky, zejména v souvislosti s masivně (a často bezmála nezodpovědně) realizovanými výsadbami stromů do měst a volné krajiny. Snahou této aktivity je iniciovat diskusi v oboru nad oblastmi, ve kterých se opakovaně projevuje nesoulad profesionálních firem, a zejména poskytnout zodpovědným realizátorům informace o aktuálním oborovém know-how, založeném zejména na Evropských arboristických standardech.
Všechna videa najdete na našem youtubovém kanále www.youtube.com/@arboriste, aktuálně dochází k uvolňování nového videa každou středu až do konce roku. Optimální proto je, pokud se přihlásíte k odběru videí na tomto odkazu.

1. díl - Smysl výsadeb
První díl seriálu „Zasadil jsem strom … co dál?“ vás provede účelem výsadeb okrasných stromů v mimolesním prostředí. Zamyslete se s námi nad obecným přístupem k vysazování stromů, který tvoří základní rámec konkrétním technikám povýsadbové péče, které budou detailně popsané v následujících dílech.

2. díl - Voda, voda … voda
Ve druhém díle seriálu „Zasadil jsem strom … co dál?“ se zabýváme problematikou dodávky vody pro nově vysazený strom. Odpovídající zálivka je nutným předpokladem přežití stromu - ovšem nejde pouze o zálivkovou dávku, ale zejména o to, jak tuto vodu dopravit k celému objemu regenerujících kořenů.

3. díl - Hnojit či nehnojit?
Třetí díl seriálu „Zasadil jsem strom … co dál?“ rozebírá problematiku hnojení stromů. Byť se jedná o často zvažovaný (a v řadě technologických předpisů doporučovaný) postup, aktuální praxe se od hnojení významně odklání. Preferované jsou jiné metody úpravy půdních podmínek, zejména podporující půdní život a redukující vliv zhutňování půd.

4. díl - Stromy kvalitní a nekvalitní
Kvalita rostlinného materiálu pro výsadbu stromů je zásadním tématem aktuální arboristické praxe. Zatímco obecným přístupem v ostatních evropských zemích je důraz na vysazování pouze kvalitních stromů s minimální nutností povýsadbového řezu, u nás se občas setkáváme s opačnými tendencemi - vysazovat i nekvalitní stromy a následně investovat do nákladného přepěstování korun na finálním stanovišti. Seznamte se s postupy kontroly kvality stromů, doporučovaných aktuální praxí.

ArboChat

Zájem o naše pravidelná online setkání nad arboristickými tématy neklesá, ba naopak. Scházíme se každé pondělí od 20:00 přes Zoom.us. Nemáte-li ještě své údaje pro připojení, stačí se zaregistrovat zde: https://arbo.arboristickaakademie.cz/arbochat

Nebo přes přiložený QR kód. Účast na ArboChatu je zdarma

V listopadu a prosinci již proběhlo:
7.11. Národní příloha k Evropskému standardu Bezpečnostní vazby (J. Kolařík)
14.11. Setkání certifikačních center Vídeň, ETW zkouška - simulace (M. Zelenák)
21.11. Senescentní strom, veterán a veteranizace (J. Kolařík)
28.11. Moje a tvoje stromolezecké vybavení potřebné k ošetření stromů (M. Kott)
5.12. Cyklus přednášek a videí „Zasadil jsem strom …. a co dál?“ (J. Forejt)
12.12. Práce na žebříku (J. Fanta)

Záznamy z dříve proběhlých ArboChatů postupně zveřejňujeme na https://vimeo.com/ondemand/arbochat/ a ve formě podcastů na různých podcastových platformách pod názvem ArboChat (např. https://podcast.arboristika.cz).

19.12.+26.12. ArboChat není – užijte si zimní prázdniny ☺

5. díl - Řez při výsadbě - ano či ne?
Provádět, nebo neprovádět komparativní (povýsadbový) řez současně s umístěním stromu na nové stanoviště? Jedná se o mírně kontroverzní téma, ve kterém se doporučení aktuální arboristické praxe může rozcházet. Zorientovat se v situaci by Vám měly pomoci argumenty, uvedené v tomto videu.

6. díl - Terminál - mozek a budoucnost stromu
Vrcholový výhon - terminál. Redukovat nebo neredukovat? Mohli jste slyšet už řadu teorií a názorů. Naneštěstí se zde ovšem míchají zkušenosti z ovocnářství, školkařství a dalších souvisejících .... ovšem silně zavádějících odvětví našeho oboru. Při péči o okrasné velkokorunné stromy se na terminál NESAHÁ.

7. díl - Výchovný řez - techniky
První oblastí, kterou je potřeba zvládnout při provádění výchovných řezů je technika řezu - tedy způsob, jak s minimalizací poškození odstraňovat větve. S hlavními zásadami vás seznámí toto video.

8. díl - Výchovný řez - účel, rozsah, provedení
Jaké jsou hlavní zásady výchovného řezu? Touto problematikou se zabývá osmý díl seriálu „Zasadil jsem strom ... co dál?" Profesionální arboristé vám předvedou, jak vypadá zásadní oblast povýsadbové péče o okrasné stromy - výchovný řez (S-RV). Zásadní oblastí je výchovný řez zejména proto, že bez něj se naprostá většina stromů vysazovaných soliterně či ve stromořadích nemá šanci dožít dospělosti.

9. díl - Ochrana kmene a kotvení - management
V předposledním dílu seriálu „Zasadil jsem strom ... co dál?" se budeme zabývat problematikou ochrany kmene vysazených stromů. Ukážeme si metody kotvení stromů včetně managementu, alternativ a zejména občas přehlížené metody ochrany kmenů proti korní spále a okusu/ohryzu.

10. díl - Nejčastější zdroje neúspěchu
Poslední díl seriálu „Zasadil jsem strom ... co dál?" je věnovaný případovým studiím, kdy se něco zásadního nepovedlo. Nenechte se uvést do deprese - v životě se prostě všechno nezdaří. Důležité je ovšem se z nepodařených akcí poučit a hlavně známé chyby už neopakovat. Vždyť ... zásadní jsou přece prosperující vysazené stromy!

Osobnosti české a slovenské arboristiky

Ing. Martina Kolník je známou tváří slovenské arboristiky. Majitel firmy Veles, zabývající se jak konzultační, tak i praktickou arboristikou s přesahy do krajinné architektury i oblasti permakulturních zahrad. Martin je Akreditovaným arboristou ISA Slovensko a znalcem v oboru ochrana životného prostredia, odvetvie ochrana prírody a krajiny.

1. Jak ses dostal k arboristice?

Okľukou. Strednú školu mám elektrotechnickú priemyslovku, a po nej som išiel úplne opačne – na Univerzitu v Nitre – krajinné inžinierstvo a krajinná architektúra. Vysokú školu som si fakt užíval – boli to informácie ktoré ma zaujímali a ešte aj zadarmo. Aj keď niektoré skúšky boli fakt náročné… Strednú školu som len nejak prechodil…

Po škole som nejakú dobu pracoval v krajinno-architektonickom ateliéri, kde som ale primárne vykonával inventarizácie drevín. A často mi chýbal pohľad z hora do koruny. V tom čase sa mi podarilo navštíviť prednášku Tomáša Fraňa o arboristike. Slovo dalo slovo a zrazu som začal liezť pre Tomáša. To bolo v 2006tom. A odvtedy leziem. Teda, poslednú dobu skôr pobehujem na zemi a vykonávam hodnotiacu činnosť. Aj keď sa snažím aspoň sporadicky stále liezť po stromoch. Ale ten pohľad je už úplne iný ako na začiatku. Tie skúsenosti z lezenia pomáhajú odhadnúť niektoré veci a viac si predstaviť.

2. Máš perfektně vypracované webové stránky – přehledné, vtipné. VELES je slovanský bůh, s širokým okruhem působnosti, název firmy jsi tedy předpokládám zvolil podle něj. Co je podle Tebe nejdůležitějším atributem pro člověka, který by se rád stal arboristou?

Áno, Veles je slovanský boh, a stále vnímam dôležitosť kultúry predkov. Vedieť kde máme korene. A to je predsa dôležité aj pre stromy. Tak ako strom bez koreňov hynie, aj človek bez svojich koreňov hynie. Podľa mňa, pre človeka ktorý sa chce stať arboristom je najdôležitejšie aby to vnímal a bral ako poslanie. Áno, dá sa na tom zarobiť, ale stále tam je potrebné aj to srdce. Vložiť do toho dušu. Vzdelanie, samozrejme to musí byť, veď nemôže rezať keď nevie čo a ako. To nieje pižlat oceľovú trubku. Strom je živý organizmus. Ale, keď je záujem, dá sa to naučiť. Ja som tiež z elektrotechniky spravil skúšku z botaniky alebo dendrológie na prvú. Bavilo ma to… A ešte také detaily ako – udržiavať si určité maličké množstvo strachu tam hore v korune, aby človek ostal ostražitý a v pozornosti. Ak raz arborista prestane mať strach, aspoň tú trošičku - udržiavaciu, tak je jednou nohou v probléme.

3. „Pro krásnější budoucnost“ – heslo na Tvém webu: Jak si představuješ krásnější budoucnost v arboristice?

Ale to je úplne jednoduché a jasné ☺ je to určitý konsenzus medzi zdravými stromami a spokojnými ľuďmi. Nie je dôležité aby všetky stromy boli dokonalé, s dokonalou korunou a čojaviemčo, kľudne môžu byť pokrivené, vyosené, so suchými konármi, rozlomené… ale tam, kde si to môžeme z pohľadu ľudí dovoliť. Iné to je na námestí, iné na okraji parku alebo v krajine. A tiež, aby človek ktorý vylezie na strom vedel čo robí, a v prvom rade bral ohľad na strom až potom na požiadavky ľudí. Samozrejme že strom nad detským ihriskom nemôže mať hrubé suché konáre, ale zničiť strom – rez na 8metrový špalík, len preto že padá lístie, je podľa mňa vrchol stupidity a nadutosti.

4. Permakultura je velmi zajímavé téma, jak jsi se k němu dostal?

Ešte na vysokej škole ma zavolala spolužiačka na jednu víkendovku – základy premakultúry (inak, viedol to jej otec – Karol Končko – veľký Človek a taký „otec“ permakultúry v Československu), a už sa to so mnou viezlo. Myšlienky permakultúry – od spolupráce s prírodou, jedlé lesy, (etážovanie záhrad) až po staré krajové odrody ovocných stromov, boli hlboko vo mne, (myslím že aj výber vysokokej

školy – kde som sa zameriaval na prácu s krajinou a všetko okolo toho, bol tým ovplyvnený) a stačil jeden budíček aby sa to celé rozbehlo. Následne som si spravil úplný kurz permakultúrneho dizajnu. (ku certifikácii na certifikovaného permakultúrneho dizajnéra som sa však nedostal – stromy ma pohltili ☺)
Stále sú však pre mňa tie staré odrody jabloní a hrušiek, po ktorých som lozil ako malý, čarovné a rád po nich leziem a orezávam aj v súčasnosti. (ale aj vysádzam – každoročne chodím ku Radimovi do Bojkovíc nakupovať pre moje široké okolie sadenice)

5. Máš propojené téma arboristiky a permakultury? Jak je důležité „dostat" stromy do trvale udržitelných permakulturních zahrad?

To je to najdôležitejšie. Pre mňa záhrada bez vysokokmeňov nieje záhrada. Už len samotné etážovanie záhrady kedy navrhneš kostru záhrady - vyššie stromy, pod to kry, až po bylinnú etáž (nemyslím doslovne – treba tam aj rozmýšľať – čo potrebuje viac slnka a čo menej), jednoducho bez stromu to nieje ono. Zároveň ako krajinný architekt vnímam tú záhradu aj z pohľadu estetiky a funkčnosti a „veľký" strom do záhrady patrí, a najmenšie z veľkých stromov sú práve vysokokmene jabloní a hrušiek... tak prečo to nevyužiť? V súčasnej dobe keď aj ľudia majú väčšiu záhradu, nejak sa boja stromov. Sú veľké... A tá jabloň na semenáči, ktorá vyrastie do 6-7metrov je pre nich ešte prijateľná. A keď má dve, má kam zavesiť hojdaciu sieť ☺

6. Tvůj nejzajímavější, případně nejkurióznější zážitek z Tvé arboristické praxe?

Hmmm... niečo zaujímavé sa nájde, aj keď kolegovia ktorí sú na strome denne ma určite vedia tromfnúť...
Keď som ešte pracoval v Bratislave pre Tomáša – myslím že to bolo s Mišom Zelenákom, orezávali sme strom v blízkosti paneláku, tak nás pani z okna zavolala na kávu. Super pocit pritiahnuť sa ku oknu, vysieť v sedáku a popíjať kávu. Teraz už pri panelákoch ani neorezávam, takže prekvapené pohľady „paničiek v župánku" keď na Vás pozerajú z okna, nezažívam. Teraz si skôr užívam keď sme niekde na konci sveta, alebo v odľahlom parku a tam orezávame. Ideálne keď sú to staré senescentné stromy... Ten kľud a mier...
A ešte jedno, keď mi v sobotu poobede volal chlapík že potrebuje urgentne dostať dole zo stromu padáčik. Tak som súhlasil prečo nie, na poobedie drobné privyrobenie. V prvom momente som totiž myslel že je nejaký modelár, keď vravel o padáčiku, až potom vysvitlo že to je klasický veľký paraglajd, a je položený v lese na korune vysokého buku. Prvý spodný konár mal vo výške 23 metrov ☺. Zliezal som dole až po tme...
A z tej práce na zemi – ten pocit keď človek prekvapene zistí že ten „ale že na šrot rozhasený" vysoký strom s plodnicami po celom kmeni, ešte stále stojí, a bojí sa pri ňom aj hlasne zakašľať... nikto ma nepresvedčí že stromy niesú bytosti ktoré sa snažia byť džentlmenské voči ľuďom - toľko spadnutých stromov alebo masívnych konárov pri ktorých som bol, a stromy sa fakt snažili narobiť čo najmenej škody. Napríklad na Národnom cintoríne v Martine, kedy tam popadali stromy, síce spravili nejakú škodu, ale kebyže to naraz spúšťajú arboristi tak by spravili väčšiu. Alebo keď sa zlomila lipa v parku v Košiciach. Lipa rástla pri intenzívne využívanom chodníku, pri búrke sa jej odlomila polovica koruny – v tlakovom vetvení, tá spadla do opusteného uzavretého priestoru. Druhá polovica ešte pár rokov vydržala. (síce som o nej vtedy vravel že je nebezpečná, bol som však označený za ničiteľa stromov – veď je krásna, veľká a zelená) Keď spadla druhá polovica rovno na chodník, zrovna tam nikto nešiel...

7. Jak je podle Tebe důležité sebevzdělávání v oboru a jaké s ním máš osobní zkušenosti?

Veľakrát som sa stretol s ľuďmi ktorí robili podľa pravidla - ja som to pred 40timi rokmi študoval, ja to viem najlepšie. Štandardne výsledkom boli zničené stromy.

Mám jedno z takých hesiel ktorých sa držím: Kto nechce byť lepší, prestáva byť dobrý. Aj preto sa snažím vzdelávať sa a zvyšovať svoju odbornosť – spravil som si ETW, stal som sa znalcom, chystám sa na ČCA (teda potom to preklopíme na SCA) Konzultanta (čo sa znovu presunulo… však Michal?), chcem ísť na VETcert (už mi to niekoľko-krát nevyšlo… zvyčajne som sa o tom dozvedel až po – takže budúci rok sa budem snažiť intenzívnejšie sledovať termíny), chodím na konferencie, semináre, majstráky. Okrem toho, že sa tam vždy niečo nové dozviem, tak sa tam postretávam s kamarátmi z celého Československa. Ale aj vzdelávať iných, prednášať a vykonávať osvetu.

8. V kompetenci Tvé firmy je široký záběr arboristických činností, jaká práce je pro Tebe nejmilejší?

Z orezov sú to jednak orez starých vysokokmeňov jabloní a hrušiek – zachrániť ich a nech chytia druhý dych, a potom orez senescentných stromov – kde je potreba viac a intenzívne rozmýšľať čo a ako. Na predháňanie kto rýchlejšie a vyššie a kto spraví viac stromov, a hnať sa ako chrt, na to niesom. Nemám na to muskulatúru a ani kondičku. To prenechám mladším…

A z tej činnosti hodnotiteľa – sú to výzvy – chránený strom, alebo pár stromov pri ktorých sa človek zdrží a rozmýšľa a analyzuje a ťuká po strome a „naciťuje" a vie že vedomosti a skúsenosti sú dôležité ale, niekedy bez podpory intuície to nepôjde– predsa len, aj ten strom je živá bytosť a vie napovedať…(jak by povedal kamarát, veď aj ten strom je len človek)

9. Máš nějaké pracovní zkušenosti ze zahraničí, případně, kde jsi je získal a jak jsou pro Tebe a Tvou praxi důležité?

Iba raz som bol v Nemecku, ale skúsenosti odtiaľ boli malé. Síce som tam bol týždeň so Šimonom Zbožínkom, ale reálne som sa na rovnakú akciu s ním dostal len raz. Takže väčšinou som bol sám s nejakým Nemcom, alebo ako pozemák. Skúsenosť zaujímavá, prínos malý. Ono, je jedno kde človek pracuje, ide skôr o to s kým pracuje. A keď sa vie pri niekom šikovnom potiahnuť, tak vôbec nemusí chodiť do zahraničia. Až v momente keď už nikto z okolia nevie potiahnuť viac, by som rozmýšľal kam ďalej zamieriť. Mňa na začiatku potiahol Tomáš Fraňo, potom Michal Zelenák, a následne už len prax a ešte okukávanie na majstrákoch. A tie považujem na zlepšenie šikovnosti asi to najviac. Poobzerať si vychytávky ktoré používajú ostatní, vyskúšať si ich – všetci na majstrákoch sa radi podelia o svoje skúsenosti a aj ich tam predvedú, vyskúšať si novinky.

Keď človek lezie sám na tom čo sa kedysi naučil – dá sa to, ale nerastie. Neposúva sa. Nezvyšuje efektivitu. Jednoducho stagnuje.

10. Co Tvůj volný čas, jak ho nejraději trávíš?

Rád čítam, aj keď poslednú dobu skôr počúvam audioknihy.

Ale páči sa mi čo má o sebe napísané Claus Mattheck na zadnej strane svojej knižky. Takmer so všetkým sa viem plne stotožniť. Akurát že toho staforda by som vymenil za iné plemeno –radšej ČVčko alebo lajku (aj keď nemám žiadneho psa – momentálne nemám na to podmienky), alebo kone – na vysokej škole som aktívne jazdil western… Teraz na to nemám podmienky. Možno raz.

Takže ako to tam má napísané? Rád se toulá, má rád zbrane silného kalibru, šípy, luky, psy, a stromy, stromy…

A ešte rodina. Tá je u mňa dôležitá, a aj keď je práca v hierarchii vzťahov vyššie ako rodina, človek musí vedieť kedy povedať dosť.

26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
+ Osoba odborně způsobilá pro provádění periodických prohlídek OOPP proti pádu Poniklá				WORKSHOP Certifikačních komisařů Radim		
16	17	18	19	20	21	22
ArboChat			**Komplexní studium** KOLÍN			
23	24	25	26	27	28	29
Certifikace ČCA – silničář – Provozní technik Brno			ECoST – C2 meeting Itálie			
ArboChat						
30	31	1	2	3	4	5
ArboChat			+ Osoba odborně způsobilá pro provádění periodických prohlídek OOPP proti pádu Poniklá			
6	7	8	9	10	11	12
ArboChat			**Výsadba a řez keřů – teorie a praxe** Kolín			
13	14	15	16	17	18	19
ArboChat						
20	21	22	23	24	25	26
ArboChat			**Nejvýznamnější škůdci v arboristice** Kolín			
27	28	1	2	3	4	5
ArboChat		**Biologická degradace dřeva** Kolín	**Komplexní studium** KOLÍN			

LEGENDA:

+ Název školení
- školení pořádané ve spolupráci s SINGINGROCK, přihlášky na www.singingrock-polygon.cz

+ Název školení
- školení pořádané ve spolupráci s WORKSAFETY Kolín, přihlášky na www.worksafety.cz

+ Název školení
- školení pořádané ve spolupráci s agenturou IPSUM. Přihlášky na www.ipsum.cz.

+ Název školení
- školení pořádané ve spolupráci se společností Safe Trees. Informace na info@safetrees.cz

Arboristická akademie ZO ČSOP
Sokolská 1095, 280 02 Kolín 2
telefon: +420 770 147 324 (Hana Forejtová)
e-mail: kancelar@arboristickaakademie.cz